

Lai nuskamba plačiai tarybinė daina

Tarybų Lietuvoje labai populiaros ir mėgiamos dainų šventės. Joms siekiama išsaugoti, propaguoti tai, ką sukūrė liaudis, ką kūrė kompozitoriai, choreografai. Tai dainos, šokio, muzikos šventė. Šių metų dainų šventė yra skiriama Tarybų valdžios Lietuvoje atkūrimo, respublikos įstojimo į TSRS sudėtį keturiasdešimtmėčiui, Pergalės prieš fašistinę Vokietiją 35-osioms metinėms pažymėti.

Didelis darbas rajone atliktas ruošiantis dainų šventėms. Suaktyvėjo meno saviveiklos kolektyvų darbas, kūrėsi nauji. Su jais daug ir atkakliai dirbo meno saviveiklos kolektyvų vadovai. Visi turėjo labai svarbų ir atsakingą uždavinį — gerai pasiruošti jubiliejinių metų Respublikinės dainų šventės.

Minėtam renginiui meno saviveiklos kolektyvai ruošiasi jau antrus metus. Jų darbe buvo sunkumų, teko parodyti nemažai atkaklumo, nes gana sudėtingas dainų šventės repertuaras, darbą vertino reikšmingos saviveiklininkų pasirodymų apžiūros komisijos. Svarbūs įvykiai ruošiantis dainų šventei buvo praėjusiais metais vykusios eksperimentinės zoniškos dainų šventės, į kurias kolektyvus atrinko ir renginiam vadovavo Respublikinės dainų šventės vyriausieji dirigentai, baletmeisteriai, režisieriai. Rajono šokėjai dalyvavo Panevėžyje, o zo-

nos dainininkai susibūrė Anykščių Dainų slėnyje. Tai buvo spalvingos, prasmingos šventės. Jų metu buvo išbandyti meno saviveiklininkų, jų vadovų sugebėjimai, dainos ir šokio meninė jėga. Kolektyvai, kurie pateko į minėtas šventes, jau tuomet buvo neblogai įsisavinę Respublikinės dainų šventės repertuarą.

Tolimesniam repertuaro ruošimui didelę svarbą turėjo vykusios meno saviveiklos apžiūros, konkursai. Jiems kruopščiai ruošėsi ir aktyviai juose dalyvavo meno saviveiklos kolektyvai — kandidatai į Respublikinės dainų šventę. Ir šiemet Respublikinės meno saviveiklininkų atrankos komisijos buvo dalykiškos ir labai reikšmingos. Tačiau reikia pasakyti, kad saviveiklininkai, jų vadovai neblogai išlaikė ir šį egzaminą. Į Respublikinės dainų šventę atrinkta 15 meno saviveiklos kolektyvų su 455 dalyviais.

Meno saviveiklos apžiūrose buvo gerai įvertintas pramoginių šokių kolektyvas „Vėpėtas“, kuriam vadovauja meno saviveiklos entuziastai St. Bilevičienė, J. Pratkėlis. Su chorine daina sėkmingai pasirodė Kultūros rūmų mišrus choras, vadovaujamas aistringo dainos propaguotojo R. Čapkevičiaus. Minėtiems kolektyvams pasiūlyta dalyvauti respublikiniame konkurse, kuris vyks Vilniuje dainų šventės dienomis. Teise dalyvauti konkurse iškovojo ir J. Biliūno vidurinės, Anykščių vaikų muzikos mokyklos pionierių chorai, vadovaujami P. Dūmano, R. Gižinsko. Kultūros rūmų kaimo kapela, vadovaujama V. Šiaučiuo.

Ruošiant kolektyvus šventei, daug jėgų ir energijos įdėjo ir kiti saviveiklininkų vadovai. Labai atkakliai Elmininkų kultūros namų chorą ruošė B. Meldaikis, susivienijimo „Anykščių vėnas“ dainos mylėtojas sumanias vadovavo R. Gižinskas. Daug gražių ir šiltų žodžių norisi pasakyti Anykščių kultūros rūmų pučiamųjų orkestro vadovui J. Pustelnikovui, kolūkio „Gintaras“ kaimo kapelos vadovui V. Jotautui. Svėdasų vidurinės mokyklos ir Anykščių kultūros rūmų liaudies šokių kolektyvų vadovams G. Giliuskienei, V. Cholinui, Trauplo kultūros namų pagyvenusių šokių

kolektyvo vadovui S. Kupriui. Jų kolektyvai atrinkti dalyvauti Respublikinėje dainų šventėje, kuri įvyks Vilniuje liepos mėn. 11–13 dienomis.

Respublikinės dainų šventės dalyviai gegužės 25 dieną dalyvavo zoniškos dainos ir šokio šventėse. Dainininkai, muzikantai gražiai pasirodė Krekenavoje Panevėžio rajone, o šokėjai — Kaune.

Nemažiau svarbu, kad turtinga, spalvinga būtų ir rajoninė dainų šventė, kuri šiandien prasideda kaip visada ant Sventosios upės kranto Dainų slėnyje. Joje dalyvaus 10 meno saviveiklos kolektyvų, daugiau kaip 1500 saviveiklininkų. Rajono šventei nuosirdžiai ruošėsi Kavarsko, Troškūnų, Viešintų, Debelių vidurinių mokyklų tautinių šokių kolektyvai, Trumbališkio, Užuožerių, Viešintų, Vašuokėnų kultūros namų vidutinio amžiaus šokėjai, BGAK pučiamųjų orkestras. Šventėje matysime pionierių šokių kolektyvus, Troškūnų miesto moterų choro dainininkes, liaudies muzikantus.

Ruošiantis dainų šventėms, meno saviveiklos entuziastams visapusišką paramą teikė miestų ir apylinkių vykdomieji komitetai, ūkių vadovai, partinės, profesinės ir kitos visuomeninės organizacijos. Už gerą organizacinę paramą, už jų dėmesį saviveiklininkams nuosirdžiai ačiū norisi pasakyti Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio direktoriui A. Puodžiukui, „Gintaro“ kolūkio pirmininkui J. Acui, susivienijimo „Anykščių vėnas“ direktoriui J. Makštelei, Anykščių, Traupio apylinkių vykdomųjų komitetų pirmininkams D. Adomaitienei, B. Pilkauskui, J. Biliūno, Svėdasų vidurinių mokyklų direktoriams V. Bražėnui, A. Bimbai.

Tikime, kad rajono dainų šventė bus nuotaikinga, spalvinga, kad joje plačiai nuskambės tarybinė daina, šlovinanti partiją, tėvynę, žmogų. Į šventę kviečiame visus, visus: kovų už tarybų valdžią dalyvius, socialistinio lenktyniavimo nugalėtojus, visus rajono dirbančiuosius. Skambė tarybinė daina, trankus šokis, nuotaikinga muzika padės dar giliau įprasmiti šlovingus jubiliejus, mus visus pakvies dar didesniems, prasmingesniems darbams.

O. GALIAUSKAITE
Rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja

VISŲ SALIŲ PROLETARAI, VIENYKITES!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

SESTADIENIS

Nr. 64 (4104)

Anykščiai,

1980 m. gegužės mėn. 31 d.

Kaina 2 kop.

Lygiuosimės į pirmaujančius

Labai lėtai šį pavasarį žėlė ganyklos. Karvės prie ganymo šio mėnesio viduryje pratinome palaipsniui: vidurinę keletą valandų padusios ganykloje šviežios žolės, jos tvartuose dar gaudavo stambiąją pašarą ir koncentratą.

Visose ganyklose naudojame elektrines užvaras, kurias piemenys kasdien perkelia 3 kartus. Tuo būdu išvengiame jaunos žolės ištrypimo. Vieną 7–10 hektarų aptvarą nuganome vidutiniškai per 3 paras. Tvaringai eksploatuojami aptvarai Zavesiškių ganykloje, kur gyvulius prižiūri stropūs kolūkiečiai Stasys Tubas, Vaclovas Gužauskas.

Kad greičiau atželtų nu-

Pasakoja „Gintaro“ kolūkio
vyr. zootechnikė
G. DRAGONIENĖ

ganyta žolė, aptvarai jau antrą kartą tręšiami salietra.

Nors ir nepalankūs ganiavai buvo gegužės orai, tačiau Zavesiškių sektoriaus melžėjams pavyko sėkmingai įvykdyti pirmojo pusmečio pieno gamybos uždavimą. Šioje fermoje bendroji pieno gamyba 18 tonų didesnė, negu tuo pačiu laikotarpiu pernai. Pirmaujančios melžėjos Janina Versulienė ir Stasė Kaunietytė dabar per parą vidutiniškai iš kiekvienos karvės primelžia po 13–14 kg pieno.

Nuo ganiavos pradžios

0,5 kg per parą iš karvės padidėjo pieno išmilžiai Repšėnų fermoje. Čia melžėjos Kamilė Kacevičienė ir Vanda Sauciūnienė vidutiniškai per parą iš kiekvienos karvės primelžia po 12 kg pieno.

Tačiau ne visuose kolūkio sektoriuose mums pavyko karvių produktyvumą pirmomis ganiavos savaitėmis pakelti iki pernykščio lygio. Atėinančią savaitę susumuosime ir apibendrinsime melžėjų darbo rezultatus už pirmąją ganiavos mėnesį ir nuo antrojo ketvirčio pradžios. Sekdami pirmųjų pavyzdžiu, gyvulininkystės darbuotojai stengsis kruopščiai prižiūrėti gyvulius, tvaringai eksploatuoti ganyklas.

Kosminio laivo „Sojuz-36“ tarptautinės įgulos vadas, TSRS lakūnas-kosmonautas, dukart Tarybų Sąjungos Didvyris Valerijus Nikolajevičius Kubasovas.

Kosminio laivo „Sojuz-36“ tarptautinės įgulos kosmonautas tyrinėtojas, Vengrijos Liaudies Armijos kapitonas Bertalanas Farkašas.

Darbštūs moksleiviai

„Darbinytėje ir akmuo kruta“, — sako liaudies patarlė. Mes apsidžiaugėme, kad mums į talką atskubėjo moksleiviai. Mūsų laukiose triūsė Anykščių antros vidurinės mokyklos VII klasės mokiniai, vadovaujami mokytojos O. Adomauskienės. Jie nurinko nuo 30 hektarų lauko visus akmenis. Ypač Europai dirbo Egidijus Leknickas, Saulius Dilys. Jie sekė savo tėvelių — mūsų ūkio darbininkų pavyzdžiu. Nuo berniukų neatsiliko ir mergaitės, o jų tarpe Sandra Kavaliauskaitė. Visų brigados žemdirbių vardu noriu tarti ačiū darbštiesiems moksleiviams.

S. Svelnienė
Mininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio brigadininkė

Biržello 1-oji — Melioratorių diena

Netoli ta diena, kai mūsų rajono melioratorių kolektyvas nusaugins uždaru drenazu penkiasdešimt hektarų pernelių šlapių žemių hektarą. Kiekvienas anykštėnas melioratorius žino, kad šiame dideliame darbe įdėta ir jo rankų, minčių, širdies dalelė.

Hektaras po hektaro, laukas po lauko keičiasi žemės veidas. Nyksta pavienės sodybos, kyla naujos gyvenvietės. Tuo pagrįstai gali didžiuotis mūsų rajono melioratorių šeima, kuri rytoj pažymės savo profesinę šventę — Visasąjunginę me-

lioratoriaus dieną.

Rajone nusauinta drenazu ir atvirais grioviais 63,6 tūkst. ha šlapių žemių, įrengta 1536 km griovių, pastatyta 1168 hidrotechninių statinių: tiltų, pralaidų, slenkstelių ir kt. Veikia dvi drėkinimo sistemos, apręptos 140 hektarų, nutiesta 81 km kelių. Melioracinių sistemų balansinė vertė sudaro 42,9 milijono rublių. Melioratoriai įrengė 5 tvenkinius, kurių bendras paviršiaus plotas — 337 ha; kasami nauji tvenkiniai. Tai didelis rajono turtas, kurį reikia saugoti, tinkamai eksploatuoti bei prižiūrėti.

Kartu su žemdirbiais džiaugiamės, kai pavyksta būvusius krūmynus, užpelkė-

jusius žemės masyvus pavesti gražiais derlingais laukais. Kultūrinės pievos ir ganyklos nusidriekė 15000 ha plote.

Gausius melioracinius įrenginius rajono ūkiuose prižiūri stropūs ir kruopštūs žmonės. Jais rūpinasi 60 vandens tākų remontininkų, didelis būrys inžinerinio personalo. Jų darbo dėka prailginama melioracinių sistemų ir įrengimų eksploatacijos trukmė. Mes didžiuojamės darbo veteranais, išdirbusiais žemių melioravimo bei melioracijos įrengimų eksploatacijos baruose 15 ir daugiau metų. Tai J. Bražiūnas, D. Slanienė, P. Ingaunis, L. Simonaitis, P. Zarskus ir kiti. Mūsų valdybos pirmū-

ny gretose triūsia Didžiojo Tėvynės karo dalyviai V. Zalis ir S. Balčiūnas.

Daug energijos ir sumanumo įdėda į savo darbą vyresnieji inžinieriai — ruožų viršininkai komunistė O. Tumienė, komjaunuoliai J. Gražys ir A. Savickas, A. Bočiulis, vyresnysis inžinierius vandens ūkio apsaugai J. Paliulis, vyr. agronomas J. Kelpša. Gerais darbo rodikliais sutinka melioratorių šventę Kavarsko siurblinėje triūsiantys žmonės. Kasmet iš Sventosios į Nevėžio upę perpumpuojama 900 milijonų kubinių metrų vandens, sutalpoma per metus iki 250 tūkst. kilovatvalandžių elektros energijos, nes čia rūpestingai prižiūrimi mecha-

nizmai ir įrengimai. Sąžiningu darbu pelnė pagarbą šios siurblinės vyr. elektrikas komunistas J. Dilys, elektrikai J. Masiulis, J. Samavičius. Neveltui šis kolektyvas ir Andriūškio eksploatacijos ruožas, kurių vadovais dirba J. Dilys ir komjaunuolė V. Zekonienė, buvo apdovanoti Leniniais garbės raštais.

Dar pasitaiko mūsų kolektyve negerovių, darbo drausmės pažeidimų. Bet kovoti su jais darosi lengviau, nes jaučiamas kolektyvo nepakantumas pravaikštininkams, stiklelio mėgėjams.

Šventės proga norėčiau paminėti melioratorius ir melioracijos įrenginius prižiūrintiems darbuotojams naujų darbų pergalių.

A. Lunevičius
Anykščių melioracijos eksploatavimo valdybos viršininkas

Melioratorių šventė

JAUNIMO GLOBOTOJŲ SAJŪDŽIUI — PLATŲ KELIĄ

(Iš LKP rajono komiteto antrojo sekretoriaus D. GRABUSOVO pranešimo rajono jaunimo globotojų sąskrydyje)

Komunistų partija, stekdamu nukreipti jaunimo entuziazmą ir jėgas komunizmo statybai, tam kilmiai tikslui panaudoja įvairias veiksmingas darbinio ir auklėjamojo darbo formas. Viena iš tokių formų — jaunimo globotojų judėjimas, tapęs jaunimo darbinio ir idėjinio auklėjimo mokykla.

Šiame judėjime ryškiai atsispindi geriausių darbininkų klases, kolūkinės valstietijos ir inteligentijos atstovų idėjinis brandumas, socialinis aktyvumas, jų asmeninės atsakomybės už jaunosios kartos darbinį ir idėjinį grūdinimą supratimas.

Ar jaunas žmogus įsitvirtins kolektyve, ar taps jis savo profesijos geru žinovu, ar nenusivils — visa tai daug priklauso nuo to, kaip jį parems vyresnieji draugai, kaip jie padės įveikti adaptacijos sunkumus.

TSKP XXV suvažiavime drg. L. Brežnevą, kalbėdamas apie jaunų žmonių pastangas, pažymėjo, kad „Jie yra pasirengę nuosirdžiai, karščiau atsiliepti į kiekvieną gerą iniciatyvą. Tačiau susidūrimas su formalizmu, su biurokratine pažiūra į auklėjamąjį darbą gesina širdžių ugnį. O juk mūsų uždavinys ne tik išauginti, bet ir kursyti šią ugnį. Mes norime, kad entuziazmą, guvų protą mūsų žmonės išaugotų visą gyvenimą“.

Todėl nepaprastai svarbu, kad jaunuolių ar merginų jau nuo pirmųjų žingsnių biografijos dienų lydetų draugiška ir sveiką darbinę

atplėnką, kad vyresniųjų draugų dėmesys padėtų atskleisti jiems tikrąsias vertybes, apsaugotų nuo žalingos įtakos, įžiebtų kūrybinės minties ugnelę. Jaunimo globotojų kilni pareiga — paruošti ir auklėti darbininkų kaimainą, kuri būtų stipri politinėmis idėjinėmis savybėmis, būtų ištikima internacionalizmo ir tarybinio patriotizmo tradicijoms.

Mūsų rajone kasmet plečiasi ir tvirtėja jaunimo globotojų sąjūdis. Šiuo metu globotojų gretose daugiau kaip 400 žmonių, kurie sudaroja įmonių, ūkių ir organizacijų jaunuosius darbininkus, kolūkiečius, specialistus. Dauguma globotojų yra sukaupę ne tik didelį gamybinio darbo patirtį, bet ir aktyviai dalyvauja kolektyvų visuomeninėje veikloje: 58 procentai visų globotojų yra išrinkti į pirminių partinių, profsąjunginių ir kitų visuomeninių organizacijų organus.

Nemažą patirtį savo veikloje turi sukaupusi vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynu“ jaunimo globotojų taryba, kuri padeda jauniems gamybininkams pasirinkti labiau atitinkantį jų polinkius darbą ir kartu su profsąjunga organizacija stengiasi sudaryti jauniems gamybininkams tinkamas darbo ir buities sąlygas, organizuoti jų tarpe veiksmingą socialinę tarybą. Šiame kolektyve susiklostė jau gražios jaunųjų gamybininkų priėmimo į darbininkų gretas tradicijos:

iškilmingoje aplinkoje jiems įteikiama pažymėjimai, kuriuose atsispindi gamyklos kolektyvo duodamas priesakas jaunajam darbininkui. Šio susivienijimo keturiems aktyviausiems jaunimo globotojams — Lenino ordininkai Stasei Rukšienei, inžinieri-chemikei Aldonai Karvelienei, „Garbės ženkle“ ordininkai, kontrolieri-priėmėjai Anai Piskui ir Darbo raudonosios vėliavos ordininkui meistrui Vladiui Malinauskui suteikti geriausių jaunimo globotojų vardai TSRS maitos pramonės įmonių dirbančiųjų tarpe. Jaunimo globotojų judėjimui plėtoti nemažą dėmesį skiria vėlimo fabrika „Spartakas“ administracija, partinė, profsąjunginė ir komjaunimo organizacijos. Šio fabriko partinis biuras bei profsąjungos vietos komitetas savo posėdžiuose išklauso jaunimo globotojų ataskaitas, kaip jaunieji darbininkai įsisavina protestinius įgūdžius, čia atsižvelgiama į globotojų pasiūlymus, kada globotiniams galima suteikti aukštesnę kvalifikaciją ir patikėti labiau kvalifikuotą darbą.

Didelį darbą atlieka gausus — 54 žmonės jungiantis Raikopsąjungos jaunimo globotojų būrys. Rajkopsąjungos valdyba, partinė ir kitos visuomeninės organizacijos bei jaunimo globotojų pastovų dėmesį skiria tam, kad globotiniams kolektyvo nariai keltų savo kvalifikaciją, gilintų savo žinias vakinėse vidurinėse mokyklose bei neakivaizdinių būdu

mokytųsi technikuose ir aukštesiose mokyklose.

Teisinga linkme jaunimo globotojų veiklą nukreipia Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio administracija, partinės organizacijos, profsąjungos ir komjaunimo komitetai, nemažą darbą patirtį yra sukaupę „Anykščių šilėlio“, „Lenino keliu“, „Gintaro“, „Gimtosios žemės“ kolūkių, Jakšiškio tarybinio ūkio jaunimo globotojai, iš kurių kilnias pareigas atlieka nemažas būrys komunistų. „Gintaro“ ir kituose kolūkiuose tarp globotojų ir jų globotinių yra sudaromos savitarpio sutartys, padedančios didinti jų atsakomybę už priimtus įsipareigojimus. Toks abipusis pasižadėjimas ar įsipareigojimas skatina pasitempti ir globotojų, ir jaunųjų gamybininkų.

Geriausiąjų rajono globotojų tarpe yra Anykščių MSMV daugiakaušio ekskavatoriaus mašinistas, Darbo raudonosios vėliavos ordininkas B. Dapsys, kuris už nuopelnus didinant jaunimo profesinį meistriškumą, skiepijant aukštas idėjas ir moralines savybes apdovanotas LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo garbės raštu, VPSCT ir VLKJS CK ženklu „Jaunimo globotojas“. Sėkmingai atlieka jaunimo globotojų pareigas vėlimo fabriko „Spartakas“ darbo veteranė komunistė J. Girsienė, Statybos remonto valdybos mūrinių brigados brigadininkas V. Petuchovas, „Lenino keliu“ kolūkio me-

chanizatorius, Spalio revoliucijos ir Darbo raudonosios vėliavos ordininkas kavalerius B. Kovas ir daugelis kitų.

Nuosekliai, įvairiai ir reikliai dirbti su jaunimu — mūsų partijos revoliucinė tradicija. Jaunimo globotojų judėjimas ją praturtina savo aktyvia veikla, užtikrindamas sukaupto patirtimo perimamumą. Jaunimo globotojams šiandien jau būtinos pedagoginės, psichologinės ir teisinės žinios. Todėl teisingą kryptį pasirenka tos partinės ir profsąjunginės organizacijos, kurios organizuoja globotojų mokymą, dažniau apibendrina jų darbą, plačiau paskleidžia teigiamą globotojų veiklos patirtimą. Vyno pramonės gamybinėje susivienijime įkurto Liaudies universiteto jaunimo globotojų fakulteto užsiėmimus lankė visi šios gamyklos jaunimo globotojai, kurie buvo supažindinami su jaunimo dorovinio auklėjimo, adaptacijos kolektyve ir kitomis priemonėmis, šio fakulteto klausytojais buvo rengiamos išvykos į kitas įmones.

Tačiau, reikia pažymėti, jog jaunimo globotojų sąjūdžiui dar silpną rūpestį skiria kai kurių įmonių, organizacijų ir ūkių vadovai, profsąjunginės ir komjaunimo organizacijos. Vos tik po 3–5 jaunimo globotojus yra Mechanizuotos kolonos, Autotransporto įmonės, Statybinių medžiagų kombinato „Vienybės“. Kurklių, „Aušros“ kolūkiuose. Ypač aktualu, kad patyrę, autori-

tingi globotojai būtų priskiriami jaunuoliams, linkusiems į teisėtvaros paželdimus, kad vyresnieji draugai darytų teigiamą poveikį jų auklėjimui.

Globotojų gretose galėtų būti daugiau ir launų žmonių, aktyvių komjaunimo auklėtinų, sugebančių perteikti jauniems gamybininkams savo sukaupą darbo patirtį, skiepti jiems tvirtus idėjinius įsitikinimus.

Daugiau iniciatyvos, sumanumo ir reiklumo plėtojant jaunimo globotojų judėjimą, apibendrinant ir paskleidžiant teigiamą darbo patirtį turi rodyti žemės ūkio, prekybos, medicinos, valstybinių įstaigų, kultūros ir švietimo darbuotojų profsąjungų rajoniniai komitetai.

Jaunimo auklėjimui tikslinga plačiau panaudoti rengiamus susitikimus su kovų ir darbo veteranais, būtina platesnį kelią atverti darbo šlovės, darbininkų dinastijų, iškilmingo priėmimo į kolektyvą šventėms, organizuoti įvairius profesinio meistriškumo konkursus, kuruose jauni žmonės galėtų atskleisti savo sugebėjimus ir kūrybinę mintimi tarpusavy parungtyniauti.

Reikia ir ateityje tobulinti jaunimo globotojų veiklą, kad šių dienų jaunimas, tęsdamas savo tėvų ir senelių revoliucines tradicijas, savo darbštumu ir atkaklumu praturtintų Tėvyne nautais pasiekimais, dar aktyviau įsijungtų į komunizmo statybą.

Iš sąskrydžio dalyvių minčių, pasiūlymų

— Siems metams rajono žemdirbiai yra priėmę didelius, nelengvai įvykdomus socialistinius įsipareigojimus, — pabrėžė savo pasisakyme rajono Žemės ūkio valdybos viršininkas A. DACIULIS. — Numatyta gerokai sustiprinti pašarų bazę, žymiai padidinti grūdinių ir kitų kultūrų derlingumą. Tai pasiseks įvykdyti, jei kiekviename ūkyje, gamybos padalinyje įdiegsime pažangias darbo organizavimo formas, pritaikysime mokslo rekomendacijas ir pirmųjų patirtį.

Stiprinant rajono ūkių ekonomiką, svarų indėlį įnešė jaunimo globotojai, išmokydami jaunuosius mechanizatorius bei gyvulių augintojus šliet teorines žinias su praktiniais įgūdžiais. Atsakingas globotojų pareigas labai nuosirdžiai atlieka patys geriausi rajono žemės ūkio gamybos pirmūnai, jų tarpe „Lenino keliu“ ir „Anykščių šilėlio“ kolūkių mechanizatoriai B. Kovas ir A. Strazdas, „Svėturio“ kolūkio karvių melžėja O. Staciūnienė ir kiti gamybos pirmūnai.

Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio pirmininkas partinės organizacijos komiteto sekretorė R. TUNKEVIČIENE kalbėjo apie tai, jog vyresniųjų draugų nuosirdi parama, taktiškas elgesys su jaunimu dažniausiai padeda jauniems darbininkams pamilti savąją profesiją, pasirinkti teisingą gyvenimo kelią. Šio ūkio jaunimo globotojų taryboje yra visų ūkio visuomeninių organizacijų atstovai. Ypač sėkmingai globoja jaunuosius darbininkus mechanizatorius Povilas Katinas, pasižymis darbštumu, kuklumu, didele gyvenimo patirtimi. Gerai suprantą jaunimo dvasinį pasaulį, polinkius, charakte-

rius mechanizatoriai Vytas Banys ir Algis Grigaliūnas, patys buvę kaimo profesinių techninių mokyklų auklėtiniai. Šie mechanizatoriai įlikina savo globotiniams, jog jiems verta nuolat mokytis, kelti savo kvalifikaciją, įvaldyti naujesnę, sudėtingesnę techniką.

„Gintaro“ kolūkio profsąjungos komiteto pirmininkas A. JAKUTIS papasakojo apie tai, kaip šiame kolūkyje sudaromos sutartys tarp globotojų ir jų globotinių jaunųjų kolūkiečių. Globotojas įsipareigoja jaunajam mechanizatoriui ar gyvulių augintojui skiepyti komunistinę pažiūrą į darbą, perteikti savo patirtį, skatinti globotinį, kad šis dalyvautų kultūrinuose renginiuose, sistemingai sportuotų. Globotinis pasižada sąžiningai atlikti savo pareigas, rūpestingai prižiūrėti patikėtą techniką, aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje. Kolūkyje kasmet apibendrinamas ir įvertinamas jaunimo globotojų darbas, geriausiame globotojui įteikiamas prizas. Jausdami vyresniųjų draugų paramą, kolūkiečių sūnūs mielai ryžtasi rinktis mechanizatorių specialybę ir pasiilka gimtajame kolūkyje.

Apie vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynu“ jaunimo globotojų tarybos ir jaunimo globotojų fakulteto veiklą papasakojo globotojų tarybos pirmininkas, susivienijimo direktoriaus pavaduotojas V. PETROSIUS.

Anykščių statybos-remonto valdybos mūrinių V. CHOLINAS papasakojo apie tai, jog pirmąsiais savarankiško darbo metais jam teko patirti rūpestingo, nuosirdaus mūrinių brigadininko V. Petuchovo globą.

Dabar jis pats tapo jaunųjų statybinių globotoju. Jo globotiniai komjaunuoliai visi stropiai dirba, mokosi. Brigadoje vyrauja darna, sutarimas, todėl išdirbio normos kasdien įvykdomos maždaug 120 procentų.

Anykščių melioracijos statybos-montavimo valdybos ekskavatorininkas B. DAPSYS pažymėjo, jog jis su malonumu ėmėsis jaunimo globotojo pareigų. Juk, dirbdamas su vaikais, — sakė šis patyręs darbo veteranas, — ir pats užsikreiti jų žvalumu, energija, pasijunti lyg paiaunėjęs.

Kalbėtojas užakcentavo, jog svarbu jaunimui perteikti ne tik profesines pastabas, bet ir idėjinius įsitikinimus. Globa neturėtų būti smulkmeniška, varžanti jauno žmogaus užmojus — priešingai, reikia visokeriopai skatinti ir remti jo iniciatyvą, siekiamą būti savarankišku.

Apie svarbų globotojų vaidmenį formuojant jauno žmogaus asmenybę, sąskrydyje kalbėjo LLKJS Anykščių rajono komiteto pirmoji sekretorė R. NAVASINSKIENE. Ji pažymėjo, jog sumaniais jaunimo globotojais gali būti ne vien darbo veteranai, bet ir jauni aukštos kvalifikacijos ir pavyzdingo elgesio žmonės. Paprasčiau jaunesni globotojai lengviau suranda bendrą kalbą su savo globotiniais, greičiau perpranta jų mintis, troškimus. Tokiu globotojų komjaunuolių tarpe — Androniško kolūkio vyr. agronomas V. Kaikaris, „Aukštakalnio“ kolūkio ir Elmininkų eksperimentinio ūkio mechanizatoriai J. Politovas ir V. Banys. Kalbėtoja ragino pirmines komjaunimo organizacijas ryžtingiau palikti globoto-

jų pareigas ir kitiems labiau patyrusiems komjaunuoliams, kurie garsėja kaip savosios profesijos meistrai, yra kilnių moralinių savybių žmonės.

Apie profsąjungų aktyvų įtakos stiprinimą plečiant globotojų veiklą sąskrydyje kalbėjo Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komiteto pirmininkas J. KRENGAUSKAS. Kalbėtojas siūlė nusipelnusiems jaunimo globotojams teikti visokeriopą paramą, jiems skirti daugiau keliašalių į sanatorijas bei poilsio namus.

Apie tai, kaip nelengva jaunam žmogui, baigusiam profesinę techninę mokyklą, žengti pirmuosius savarankiško darbo žingsnius, kalbėjo Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato siuvėja, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatė D. SEJONIENE. Todėl kiekvienas PTM auklėtinis, atėjęs į šį kombinatą, randa sau globotoją. Rūpinantis jaunimu, patyko kombinate suburti darbiniai ir darbščias komjaunimo-jaunimo brigadas, sėkmingai vykdančias visas gamybinės užduotis, kultūrin-

gai aptarnaujančias klientus. „Svėturio“ kolūkio pirmininkas K. ZIGAS, papasakojo apie šio kolūkio jaunimo globotojų patirtį, pažymėjo, jog ūkyje, ypač augalininkystės padalinyje, globoti jauną mechanizatorių nėra lengva. Neretai patyres traktoriaus ir jo globotinas vaikas dirba lauke atokiai vienas nuo kito, susitinka tik skirstymo į darbą ar pietų metu. Kolūkio valdyba ieško būdų, kaip globotojų poveikį jaunimui padaryti dar efektyvesnį, veiksmingesnį, išugdyti gerą jaunąją mechanizatorių bei gyvulių augintojų pamainą.

Klaipėdos statybos tresto kultūros ir technikos namų vaikų choreografinis kolektyvas „Žiogelis“, vadovaujamas LTSR nusipelnusios artistės E. Bungardienės-Anapolskajos, gražiai pasirodė Maskvoje, Kremliaus Suvėžiamų rūmuose, VLKJS XVIII ir TSRS mokytojų suvažiavimų delegatams. „Žiogelis“ koncertavo tarptautinėje pionierių stovykloje Artele, Leningrade, Kaliningrade, Liepojoje, daugelyje respublikos miestų.

Už koncertinę veiklą vaikų choreografiniam kolektyvui „Žiogelis“ suteikta 1979 metų Lenino komjaunimo premija.

NUOTRAUKOJE: šoka „Žiogelis“.

B. Alekšavičiaus nuotr. (F. FA)

Birželio 1-oji — Vaikų gynimo diena

Ne vienas, eidamas Troškūnuose Vytauto gatve, atkreips žvilgsnį į vaikų lopšelio-darželio klemą. Vienu vaikais lanko šį darželį, kitų praityje lankė. O dar kitiems, paprasčiausiai, norisi pasigrožėti visuomet skoningai, gražiai sutvarkyta darželio aplinka, gėlėmis, kiekviena pavasarį vis atnaujinamomis, perdažomomis žaidimų, sportinėmis aikštelėmis. Malonu, kad Troškūnų vaikų lopšelis-darželis kiekvienais metais už aplinkos grožį pripažįstamas gražiausiu miesto įstaigų tarpe. Jame nuo ryto iki vakaro praleidžiantieji savo dieną mažieji piliečiai turi puikias sąlygas estetiniam idealams formuoti. Ne mažesni juk kumų šio darželio darbuotojos sukūrė ir viduje. Silto, gražiomis spalvomis išdažyti kambariai, tvarkingi žaidimų kampeliai. Nuotraukų stendai pasakoja, ką vaikučiai darželyje veikia, pačių vaikų rankų sukurti darbeliai byloja apie jų sugebėjimus. Nors darželio patalpos netipinės ir ankštos, tačiau darželyje dirbantieji žmonės moka kūrybiškai sukurkti jukumą ir šilumą.

Tyla ir ramybė tvyrojo, kai įžengiau į šį lopšelių-darželį. Visi vaikučiai miegojo. Belaukdamas, kol jie atsikels, su ilgamečiu šio darželio vedėja E. Uzdriene aptarėme, ką gero išmoksta, sužino per dieną vaikai darželyje, kaip kryptingai juose puoselėjami gėrio ir grožio daigai. Su meile juos sėja

auklėtojos O. Andrikonytė, I. Baltrūnienė, V. Kavoliūnaitė, rūpestingai dirba šeiminkės V. Vaičiūnienė, K. Simanavičienė, darželio vyriausia virėja S. Verikienė ir kitos.

Didelę darbo patirtį yra sukaupusi vedėja E. Uzdriene. Ji puiki pedagogė ir patarėja mažesnę patirtį turin-

čiai įpareigojimas kiekvieną dieną būti pasitempus, kiekvieną dieną jausti, kad tu privalai dirbti ne bet kaip, o negailėdamas nei išmonės, nei kūrybos. Pirmąjį vardą uždėda didelę atsakomybę. Be abejo, jos dar nežino ir nesuvokia vaikai. Jų žvilgsnis į savo gyvenimą darželyje kitoks negu

Šviesios dienos darželyje

čioms darželio darbuotojoms. Būdamas reikli ir principinga sau, šiuos daigus stengiasi pasėti ir kitų darbuotojų širdyse. Todėl neatsitiktinai Troškūnų vaikų lopšelis-darželis jau trečius metus iš eilės rajone užima pirmą vietą.

Skoningai sutvarkytame metodiniame kabinete sukaupta daug metodinių priemonių vaikų dėmesui, mąstymui lavinti, akiračiui plėsti. Čia dažnai ateina vaikučiai stebėti per televizorių transliuojamų vaikams laidų. Metodinis kabinetas aprūpintas epidiaskopu, magnetofonais, elektrofonu. Šių priemonių pagalba užfiksuoja darželyje šventiniai rytmečiai, programėlės, vaikučiai gali pasiklausyti mėgiamų dainų, pasakėlių.

Būti geriausiu rajone — šis pripažinimas ne vien tik atpildas už nuoširdų triūsą,

suaugusių. Jiems svarbu, kad jų antrosios mamos — auklėtojos būtų geros, švelnios, kad įdomūs būtų žaidimai ir pamokėles, kad ką nors įdomaus kasdien sužinotų. Štai, septynmelis Linas, lyg išreikšdamas savo grupės vaikučių mintis, sako, jog gera jam darželyje. Labai patinka šokti, dainuoti. Paskutinės dienos jis praleidžia darželyje — gegužės 31 dieną įvyks atsisveikinimo su darželiu koncertas, o birželio pirmąją laukia įspūdinga vaikystės šventė mokykloje. Keturioli-

ka savo auklėtinių darželio darbuotojos išskilingai išleis į mokyklą. Visus metus vykstančių pamokėlių metu vaikai ruošėsi mokyklai — mokėsi pažinti raides, sudėti iš skiemėnų žodį, skaičiuoti, rašymo elementų.

Vaikams darželyje gimė svajonė ne vien tik apie mokyklą, auklėtojų skatinami vaikai žengia mintimis ir į tolimesnę ateitį. Regi ją nuspalvintą gražiomis spalvomis. Ir lakios fantazijos berniukas Klaidas, ir Artūras, Edvardas, Aušrėtė, Rūtutė ir kiti pasakoja apie savo ateities svajones. Su pavydu į juos žiūri tos pačios grupės penkerių metų vaikučiai Mantas, Kristutė, Neriukas ir kiti, kurie šmet dar neis į mokyklą.

Paruošiamosios grupės vaikučiai išeis, jų vietą užims kiti, į lopšelių ateis nauji vaikai. Ir vėl nuo ryto iki vakaro kaip pernai, užpernai, prieš keletą metų čia girdėsiai vaikiškas nerūpestingas juokas, aidės skambios dainelės. Kiekvieną rytmetį 60 vaikučių švelniai sutinkančios darželio darbuotojos sės jų širdyse meilę ir džiaugsmą, puoselės įdomų pasaulio pažinimo medį.

R. Bražėnienė

Scenoje „Lietuvinių vestuvės“

Lietuvos TSR valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakulteto folklorinis ansamblis gerai žinomas respublikoje. Docentės Audronės Jakulienės vadovaujamas kolektyvas koncertavo daugelyje miestų, kūrybiškai perkeldamas sceną pamiario tautosaką.

Neseniai uostamiesčio mažojoje koncertų salėje buvo parodyta folklorinio ansamblio parengta sceninė kompozicija „Lietuvinių vestuvės“. Scenoje skambėjo K. Donelaičio „Metų“, „Rudens gėrubių“ motyvai, L. Rėzos „Lietuvių dainos“, E. Gizovčiaus surinkta tautosakinė medžiaga.

NUOTRAUKE: scena iš LTSR valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakulteto folklorinio ansamblio pastatymo „Lietuvinių vestuvės“.

B. Aleknavičiaus nuotr. (ELTA)

Nuo ko priklauso sėkmė

Važiuojant į „Lenino keliu“ kolūkio centrą, pakelėję pasitinka rodyklę su užrašu „Kolūkio galvijų fermų kompleksas“. Pasukus rodyklės nurodyta kryptimi į kairę, asfaltuotu keliu greitai pasieki ir patį fermų kompleksą.

Prieš keletą metų, kai šio modernaus komplekso dar nebuvo, gyvuliai buvo laikomi įvairiose po visą ūkį išsimėčiusiose fermose, nebuvo mechanizacijos.

Tuos laikus puikiai prisimena visi gyvulininkystės darbuotojai.

— Darbo sąlygos nuo ankstyvesnių laikų skiriasi kaip diena nuo nakties, — pasakoja jau penkioliktus metus vadovaujanti karvių fermai „Garbės ženklų“ ordininkė Birutė Rimšienė, savo darbo kelią jaunystėje pradėjusi eiline karvių melžėja.

Šiuos fermos vedėjos žodžius gali patvirtinti ir kiti darbuotojai. Jau eilę metų čia dirba paslovis, prityrę, savo darbą gerai išmanantys žmonės. Darbas gyvulininkystėje nelengvas. Tačiau dauguma karvių melžėjų, pašarų vežėjų čia dirba jau po 10–15 ir daugiau metų. Štai karvių melžėjos Stefa Rutkauskienė, Stasė Jasuilionienė, Irena Račiūviene, Birutė Ablėnienė, valytojos komunistė Ona Budreikaitė, Zosė Grižienė, pašarų vežikai Jonas Rutkauskas, komunistai Jonas Ablėnas, Jo-

nas Budreika ir kiti susilaukia pelnytų padėkos žodžių.

Nesuklysiu pasakęs, kad ten, kur dirba darbštus kolektyvas, kur palaikoma drausmė, kur kiekvienas darbuotojas jaučia didelę atsakomybę ne tik už savo, bet ir draugų poelgius, už viso kolūkio reikalus, yra pasiekiami svarūs laimėjimai. Karvių melžėja, praėjusių metų socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja Stefa Rutkauskienė primelžė 176 tonas pieno, iš kiekvienos prižiūrimos karvės vidutiniškai gavo po 3846 kilogramus pieno. Po 3600 kg pieno iš karvės primelžė Stasė Jasuilionienė. Jos darbo draugijai Irenos Račiūvienei ir Birutės Ablėnienės sąskaitoje — atitinkamai po 3731–3813 kilogramų pieno.

Šiuos laimėjimus moterys pasiekė ne tik savo darbštumu, atkaklumu. Daug prisidėjo per eilę darbo metų sukauptos žinios. Nemaža įtakos sėkmingam darbui turi ir švara, tvarka fermose, geros darbo ir buities sąlygos.

„Lenino keliu“ kolūkio valdyba ir visuomeninės organizacijos daug dėmesio skiria gyvulininkystės darbuotojų socialistiniam lenktyniavimui, rezultatų viešumui, nugalėtojų moraliniam ir materialiniam skatinimui. Šiuo metu yra iš naujo peržiūrimi ir daug kuo papildomi socialistinio lenktyniavimo nuostatai. Užsakyti me-

niški prizai, ruošiamas Garbės lenta. Visa tai dar daugiau pasitarnaus darbo pirmūnų skatinimui, jų darbštųjų rankų pagerbinimui.

Karvių melžėjoms, kitiems gyvulininkystės darbuotojams suteikiamos išveiginės dienos. Komplekse yra keturių valtytojų, penki šerikai, trys naktiniai sargai.

Praėjusių metų rudenį Kunigiskųjų galvijų komplekse buvo įdiegta dar viena naujovė. Rytinis melžimas čia pradamas jau ne auštant, kaip būdavo anksčiau, o nuo 8 val. 30 min. ir užbaigiamas apie 12 valandą. Po pietų į darbą melžėjos ateina tik 17 val. ir išėina namo apie 20 val. Tokiu būdu moterims nebereikia anksti keltis, dar neišaušus skubėti į fermą, atsirado galimybė daugiau laiko skirti poilsui, kultūringam laisvalaikiui, šeimai.

Zmogus dabar ne vien duona kasdieninę sotus. Rūpiam ir kultūringas laisvalaikis, poilsis, graži buitis. Tą suprantą „Lenino keliu“ kolūkio valdyba. Atsižvelgiant į gyvulininkystės darbuotojų darbo laiką, visos šventės, koncertai organizuojami tokiu metu, kad į kul-

tūros namus galėtų spėti ir žmonės iš fermų. Į kultūros namus visus stengiamės atvežti ūkio autobusu. Centrinėje Vaitkūnų gyvenvietėje iškilus keletas Alytaus skydinių gyvenamųjų namų, netrukus bus pradėtas eksploatuoti keturių butų gyvenamasis namas. Pirmoje eilėje butais su patogumais bus aprūpinami gyvulininkystės darbuotojai. Gyvenvietėje netolimoje ateityje bus pastatytas vaikų darželis, nauja parduotuvė, valgykla. Čia pat bus iškastas tvenkinys, įrengta poilsio zona, pastatytame šiltnamyje net viduržiemį bus auginamos gėlės, daržovės... Ir visa tai bus skiriama žmogui — visų gerbiui kūrėjui. Prie Kunigiskųjų kolūkio komplekso visuomet pasitinka pavyzdinga tvarka, švara, iki vėlyvo rudens čia žydi įvairiaspalvės gėlės. Tuo grožiu rūpinasi visos melžėjos. Juk, kaip jos pačios teigia, gražioje aplinkoje ir dirbti, ir gyventi maloniau.

Taigi, laimėjimams pasiekti, naujoms aukštumoms įveikti reikalinga ir jauki aplinka, ir geros darbo bei buities sąlygos, gera nuotaka, viso kolektyvo draugiškumas, savitarpio parama ir sutarimas.

Vyt. Bagdonas
„Lenino keliu“ kolūkio pirmininko pavaduotojas politiniam masiniam darbui

Miestellai „renkasi“ | Rumšiškės

Liaudies buities muziejuje prie Kauno marių pradėtas statyti „miestelių miestelis“, kuriame lankytojai galės susipažinti su senųjų Lietuvos miestelių etnografiniais bei socialiniais savitumais, architektūra ir builimi. Daugboje tarp Dzūkijos ir Žemaitijos sektorių, praneša „Kau- no tiesa“, trijų hektarų plote jau auga pirmieji pastatai — užvažiuojamieji namai ir arbatinė.

Ruošiant etnografinio miestelio projektą, specialistams labiausiai pasitarnavo Eržvilkas ir Alsėdžiai. Abu šie apylinkės bei kolūkio

centrai — vienas Jurbarko, kitas — Plungės rajone — yra vieni būdingiausių mūsų krašto senovės miestelių. Tuo tarpu atskirų pastatų prototipai parinkti iš įvairių respublikos kampelių: gaisrinė iš Varduvo, krautuvinių namas iš Telšių, arbatinė iš Seduvos, paštas iš Turge- lių, ir t. t. (ELTA)

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1980. V. 31

Kauno bandomoji ryšių priemonių gamykla „Promsviaz“ — viena pagrindinių šalyje tarp miestinių telefonų automatų gamintoja. Čia taip pat daromi administracinio ryšio telefono koncentratoriai ir automatai vokams bei atvirutėms pardavinėti, kiti nestandartiniai pašlo mechanizacijos įrenginiai.

Už laimėjimus socialistiniame lenktyniavime ir gerus rodiklius, pasiektus vykdamas dešimtojo penkmečio planus, taip pat sutinkant V. Lenino gimimo 110-ąsias metines Lietuvos KP CK, LTSR Ministrų Taryba, LRPST ir LKJS CK apdovanojo gamyklą Lenino garbės raštu. NUOTRAUKE: šaltkalvė surinkėja J. Lašinskienė tikrina tarp miestinių telefonų automatų MTA-15-2 kokybę. T. Zebrausko nuotr. (ELTA)

Keleivių patogumui

Gyventojų pageidavimu nuo birželio 1 dienos įvedamas naujas keleivinių traukinių cismas. Traukinys Anykščiai — Panevėžys darbe dienomis išvyks iš Anykščių geležinkelio stoties 7.00 val. atvyks į Panevėžį geležinkelio stotį 8.48 val. Iš Panevėžio į Anykščius trauki- nys išvyks 18.30 val ir at- vyks į Anykščius 20.16 val. Pakeistas ir kito traukinio

tvarkaraštis. Jis išvyks iš Panevėžio 8.40 val., atvyks į Anykščius 10.26 val. Iš Anykščių išvyks 17.15 val. ir atvyks į Panevėžį 19.00 val. Seštdieniais, sekmadieniais ir šventinėmis dienomis šis traukinys kursuos iki Utenos geležinkelio stoties.

J. BIELIAUSKAS
Anykščių geležinkelio stoties viršininkas

**WORS FABRIKAS IR
neišpausdintas**

Plenas bus superkamas

Skiemonių kolūkio Žiogų kaimo gyventojai laisvę redakcijai skundėsi, kad užda- rytas Žiogų kaimo pieno surinkimo punktas ir kolūkie- čiai neturi kur parduoti pie- no.

Su laišku supažindinome Valstybinės žemės ūkio pro- duktų supirkimo ir kokybės inspekcijos Anykščių rajono vyr. inspektorių B. Kundrotą. Redakcijai jis pranešė: „Pie- no supirkimo klausimas buvo aptartas su sviesto gamyklos administracija ir Skiemonių kolūkio valdy- ba. Nuo š. m. birželio 1 die- nos Žiogų pieno supirkimo punkte pienas bus superka- mas“.

GAMTA visų TĖVIŠKĖ EINU Į MIŠKĄ

Kiekvienas turi suprasti, jog, saugodamas laukinį žvėrėlį, bitę, giraitę, tyrą upelį, tylą, rimtį, saugo visų žmonių ir savo sveikatą, gerį, saugo Tėvynę...

Ceslovas Kudaba

Suolaiklės techninės priemonės suteikia galimybę pagreitinti susipažinti su gamta bei jos reikšmiais, ypač televizija padidina gamtą „atveda“ į namus: per keletą minučių telefilme pamatome, kaip prasiskleidžia žiedas ir čia pat subręsta vaisius, kaip apsiplunksnoja paukščiukas, o vilkiukas tampa vilku. Vaikas, neišėjęs iš kambario, gali susipažinti su baltųjų mešų, dramblių, kobra gyvenimu. Nereikia mokytis kopti į kalnus, kad pamatyti erelio lizdą, leistis į jūros gelmes, kad aptiktų retus augalus, — viską siebi žydrame ek-rane. Už jį nueina šimtus

kilometrų gamtininkas, operatorius, kurie dažnai vieno kadro tyko išsčius mėnesius, nugali begales sunkumų... o mažasis žmogus patiria malonumą, palogiai įsitaaisa ant sofos.

Zinoma, tai labai gerai, pasakys kiekvienas — lyg patį gamtą priartėja prie mūsų, tūkstankiai mato tai, kas prieinama tik viename, dažnai tik labai patyrusiam stebėtojų. Bet ir blogai... kaip tobulai nesukursime filmo apie gamtą — augmeniją, gyvūniją, žvėrelius, vabzdžius — filme gamta lieka vienpusiška: be kvapų, be uogos skonio, be to didin-gumo, kuris supa tave, tik

įžengus miškan.

Po patio įdomiausio filmo gamtoje vaikui gali pasirodyti labai liūdna ir visiškai neįdomu: daigas dygsta ilgai, žiedo skleidimosi net nepastebėsi, ir lapai gali nerasti, išbraides visą dieną tankmėje. O kaip ilgai tenka laukti benokstančio obuoliuko, sirpstančios uogos. Kine viskas lyg paprasčiau.

Darbas, žaidimai, mokymasis, iškylos, turizmas — vis mokinio neišvengiami ryšiai su gamta. Kokie jie? Kokie turėtų būti? Kaip gamta keičia vaikus ir kaip vaikai keičia gamtą? Kokios pagaliau mūsų teisės ir pareigos įžengus miškan?

Kam teko nors kartą pabuvoti su grupe mokinių miško tankmėje, praleisti bent vieną naktį, susikūrus lauzą, permiegoti po egle, tas aščiau pradeda suvokti, kad giria yra geras žmogaus draugas, ji tave kaip motina išalkusį sūnų pačiais rečiausiais skanėstais pavaišins, ji ištikimai tarnauja žmogui be jokių išskaičiavimų, bet ir žmogus turi būti geros draugas. Jauną žmogų reikia mokyti draugystės su gamta, reikia jaunam žmogui nuo jo pirmų žingsnių diegti meilę grožiui, tai žaliai žolytei ir spalvingam žiedui, reikia ugdyti šeiminingo požiūrį į medelį, kad vaikas miške elgtųsi kaip namuose.

Šiandien masiškai plūstama į miškus — bet kuriuo metu laiku — vasarą ir speiguotą žiemą — tankmėje sutiksi ne tik žvėrelį, bet ir žmogų. Čia jis ateina ne

tik uogų ar grybų pasitrinkti, ateina pasiklausyti medžių ošimo, įkvėpti tyro oro, ateina žmogus prisiglausti prie sėmami, pabūti vienas su savi.

Ir man teko šimtus kilometrų nueiti miškais kartu su mokiniais ankstyvą rytą ir gūdžią naktį, pavasarį ir šaltą žiemą.

Bet kas tai? Tik pasukę į eglėnį nuo autobusų stotelės, pastebime vos ne kiekvieną medelį sužeistą. Ant vieno išpaustyto raidės, ant kito — ženklai, strėlės persmeigtos širdys. Ir kirvuku palasyta. Vienos žaidžios tik vakar padarytos, kitas jau spėjo medis randais apsiūti. O kiek jaunų eglėčių kelmelių, kiek be viršūnių. Nesukaiciuos!

Užlieja krūtinę neapsakomas džiaugsmas pagalvo-jus, kad miškas kiekvieną atvykėlį sutinka draugiškai ošiančiomis pušų viršūnėmis, minkštesniu samanų patalu, viliojančiais kvapais, net savo turtų negali — skink didžiausią uogą, dėk į krepšelį baravyką, raudonikį, rašyk riešutų ke-kes, imk mažasis vaikui, smaguriauk. Jokioje parduotuvėje tokių skanėstų nerasi! O tu miške elgiesi sava-vališkai, lyg barbaras, įžen-ges į meno šventovę: trypl, lauzai, šiukšlini, net padegi.

Štai du berniukai, atvykę greičiausiai iš Anykščių, o gal iš tolėliau, matyt, penk-tokai ar šeštokai, tik įženge į mišką, stabtelė prie skruzdėlyno. Dar skruzdės giliai žemėje. O jie, mažieji tyri-nėtojai, rausiasi iki dugno. Berniukai patenkinti — skruzdės rado... tik atrastos skruzdės jau niekada negy-dys miško nuo kenkėjų ir li-gų. Ar žinojo berniukai, ko-kią žalą padarė miškui? Gal žinojo, bet nesuvokė pika-dariskumo kainos. Eiguliai rūpestingai aptveria kiekvie-ną skruzdėlyną nuo šernų (jie mėgsta numalšinti alkį skruzdėlyne), bet nepajėgia apsaugoti miško sanitarų nuo pikty berniukų rankų. Taip kiekvienais metais rei-kia atkurti vos ne trečdajį

skruzdėlynų priemestiniuose miškuose.

Gamtą kenčia ne tik nuo išdykėlio, kuris viską skina, trypia, laužo, pjausto peiliu-ku, kapoja kirvuku, tuo jaus-damas pasitenkinimą. Gam-ta kenčia ir nuo mokinio eksperimentatoriaus, žinoma, netikro. Jis nemano stebėti gamtos paslapčių ir jas įninti. Jis tik savivaliauja — paims iš vieno lizdelio kiaušinėlius ir padės į kitą, atsivės į mišką šunį ir iš-baidys iš visų lizdų paukš-telius...

Miškas nejučiomis atsklei-džia žmogaus vidinį pasaulį. Stebi žmogų miške ir ga-li susidaryti apie jį gana tikslią nuomonę. Čia riteriš-kai elgiasi tas, kas gerai pa-žįsta miško paslaptis, kitas iš mažens įpratintas globoti gamtą, todėl, įžengęs į mišką neįsibaidys paukštelio, ne-nulauš šakelės. Trečio asme-nybė pasižymi aukšta vidi-ne kultūra. Toks niekada nepasakys sau — ką noriu, tą darau — niekas nemato.

Miškas turi savo gyveni-mo ritmą, jis kaip žmogus gali susirgti, paliegti. Išta-kios pušys gali pavirsti bjauriais sausuosiais, jau-nuolynai — nuodėgulių sta-garais. Gali mišką apieisti graužolės stirnės ir plačia-ragiai briedžiai. Jeigu žmo-gus nemylės mišką, jeigu jis nustos rūpintis juo — giria nuskurs.

Suaugęs eina į mišką pa-lisėti, atsipūsti, atgauti jė-gų. Vaikai traukia link miš-ko padūkti, pašildykauti, iš-sikrauti. O juk miškas — puikus universitetas, aprū-pintas tūkstantais įdomiau-sių eksponatų. Tik vaiką rei-kia pamokyti, ką ten galima studijuoti.

Mes su sūnumi dažnai atleidavome prie žvėrelių šė-ryklos, — pasakoja miški-ninkas, — skaičiuodavome, kiek čia jų puotavo. Pasek-davome ju pėdsakus sniego dangoje. O juk kiekvienas žvėrelis lyg pasirašo, kur bu-

ves, kokį bėdų spiriamas nukūrė tolyn.

Mėgstu su vaikais pernak-voti birželio naktį miške. Birželyje miškas pilnas jau-nikių cikšėjimo, cypėjimo, pypėjimo. Tik reikia moky-tis atskirti, kas kokia „kal-ba“ šneka.

Nevalia neštis girion tran-zistorius — išgirde jo gar-sus, nutyla paukšteliai, išsi-gasta žvėreliai. Išgąsdintos paukštelės palieka savo mažuo-sius vaikučius ir dažnai prie jų negrįžta. Visi turi žino-ti, kad tranzistorius skleidžia aukšto dažnumo garsus, ku-rie paraližuoja vabzdžių, bi-čių judesius, jie negali skris-ti, tuoj tupia ant žemės.

Patekę į mišką daug kas viską puola skinti. Ypatin-gas pavojus gresia ryškiai žydintiems augalams. Pakal-nutė, kol sukrauna žiedą, tu-ri augti šešerius metus, vai-kiukas ją nuskina per se-kundę, o dar po minutės ji numeta. Bruknė sužydi tik po devynerių metų, o kaip dažnai bruknes rauna su šaknimis.

Mes einame miško kilimu. Jis purus, minkštas. Bet ne-jitarame, kad tai miško plaučiai. Sutrypsime juos — augalų šaknys negaus de-guonies. Miško dirvožemis formuojasi šimtmečiais — vienas centimetras per šim-tą metų! Dirvožemyje veisia-si įvairios bakterijos, vabz-džiai. Jeigu pradėsime raus-tis samanose, žoklii sagos dydžio voveruškų, padarysi-me miškui žalą.

I kokias planetas neskris-tų žmogus, jis visada norės, kad šalia būtų upelio vin-gis, žalia pusis, žydinti miš-ko pieva. Jis norės pasiklau-syti lakštingalos triliu. Bet kad visa tai būtų amžinai — jau šiandien reikia saugo-ti kiekvieną medelį, kiekvie-ną paukštelį. Jau šiandien reikia auklėti jauną žmogų, kad jis nepadarytų žalos gamtai.

J. Danilavičius
mokytojas

Kas ten žydi?

PAKALNUTĖ

Miško paunksmėse, tarp pailgų blizgančių tapų slepiasi baltų, kvapių žiedų kekės. Tie žiedai, lyg iš porceliano nulieti mažučiai skambalėliai — juvelyrškai tobulas gamtos kūrinys. Pakalnute nesunkio pažinti iš šių žiedų — gegužės ryto varpelių, iš jai būdingų la-pų, iš stipraus ir malonaus kvapo, kūrlo nesupainios su kitais kvapais. Bet ne tik tai už tyrą grožį, už nepakar-tojamą kvapą žmonės myli pakalnute. Lotynišką jos pavadinimą — convallaria majalis („gegužinė įkilonių gelė“) dažnai gydytojai rašo receptuose, be pakalnu-tės neissivercia ir parfume-rijos pramonė.

Kažkaip nejučiom tiesiasi ranka į skaisčius, gaiviai suspidusius žaliąje miško ūksmėje ir tokius pastebi-mus žiedus. O kvepia jie, švėsdami savo pavasarį... Kiekvienas žiedelis padav-noja vėjui savo kvapą. Pa-

kalnute tarsi žinodama, kad yra daug jos žiedų megejų, menkai platinasi sėklomis, nedaug pamatysi jos subran-dintų ryškiai raudonų uogų, kurios, kaip ir pats augalas, yra nuodingos. Šio miško augalo raizgios šaknys kas-mel leidžia atžalas, vesliais žaliais lapais išsprogsta, laip besiplatindamos pakal-nutės ištisu sąžalynu veša medžių papėdėje, glaudžiu būreliu vis eina tolyn, nebi-jo pasiklysti tarp medžių.

Leisdamos atžalas, pakal-nutės galėtų išsiversti ir be žiedų. Bet kas tada jomis besizavėtų, kas garsintų jas cilių posmais, poetiškais sakmėmis? Tad kiekvieną pavasarį, kukuojant gegutei, skleidžia savo žiedus pakal-nutės, žydi kaip žydėjusios žmonijos ir miško džiaugsmui. O gal tas kitiems teikiamas džiaugsmas padeda pakalnu-tėms, šioms klonių gražuolėms, ir patiems atsinaujinti, atsigaivinti?

BURBULIS

Baigiantis pavasarui, drėgnose pievose, miško lau-kymėse pražysta burbuliai; vargu ar rasi už juos puo-nesnę gelę. Žiedai stambūs, ryškiai geltoni, iškelti ant aukštų stiebų, ir apvalūs jie tarsi žvanguliai, liktai ne-skamba... Iš tolo žvelgiant į žydinčius burbulius, atro-do, kad ten, viršum pievos, maži žibintai išskibinti. Švie-čia diena, šviečia naktį...

Kaip ir visi vėdryninių augalų šeimos atstovai, bur-bulis nuodingas. Nuo savo giminačių jis skiriasi tuo, jog peržydi sugniaužęs gel-tonų žiedlapių kumsteli, taip visiskai ir neišskleides žie-do. Jeigu ir neprasigaus pro tuos žiedlapius vidun atkak-liai žiedaduklių lėskanti ka-manė ar bitė, burbulis pats

apsidulkins, o paskui su-brandins juodas blizgancias sėklas ir pasės jas aplink, vėjui siūbuojant aukštą stie-bą.

Už savo grožį, malonų kvapą burbulis neretai bran-giai sumoka. Dar pasitaiko tokių žmonių, kurie suma-sinti iš tolo šviečiančių žie-dų, puola glėbiais juos skin-ti. Bet nuskinti burbuliai tuoj nuvysta, praranda savo žavumą ir užuot vazon pa-tekę, šiukšlių kibire atsidu-ria. Nereikia skinti kasmet retėjančių burbulių. Nusky-nus jų žiedus, nustos žibu-riuoti pieva, priges nuostabi jos šviesa, laukymėje pasige-sime tų auksinių žvangulių, taip linksmai skelbiančių, kad jau ateina vasara!

R. Vygasdas

Anykščių statybinių medžiagų kombinatui reikalin-gi: vyr. buhalterio pavaduotojas ir vyresnioji buhalterė medžiagų apskaitai.
Vikonių cechui — mechanikas, meistrai, šaltkalviai, įvairių profesijų darbininkai.
Rubikių cechui — įvairių profesijų darbininkai.
Aprūpinama gyvenamuoju plotu.
Kreiptis į cechų viršininkus vietoje arba į SMK kad-rų skyrių, telefonas 5-19-72.

Administracija

Dėkojama

Nuoširdžiai dėkojame Ra-guvėlės tarvbinio ūkio direk-toriui J. Neliubšui, Juosti-ninkų apyl. pirmininkui A. Salskui, velionio bendradar-biams, kaimynams, gim-i-nėms, visiems, kurie užiantė ir padėjo mums palvėdėti į paskutinę kelionę Albina Ni-vinską.

Brolis Stasys su šelma

Nuoširdžiai užjaučiame Svėdasų vidurinės mokyk-los VIIa klasės mokinę AUDRUTĘ VINCEVI-CIOTĘ, mūsų mylimam tėveliui.
Klasės draugai ir va-dovė

Mirus BENEDIKTAI SMATAVICIENEI, reišk-iame nuoširdžią užuojau-tą velionės šeimai ir arti-miesiems.
„Anykščių šilėlio“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organi-zacija

Mirus ANTANUI PET-KEVICIUI, liūdesio va-landą reiškiame nuošir-džią užuojautą žmonai Adelei ir vaikams.
K. Pavirzienė, V. Krivickienė, V. ir P. Malinauskai, S. ir A. Ulinauskai

Rockalinga

Lietkoopsąjungos Vilniaus autobusų Anykščių autoko-lonai reikalingi vairuotojai ir autošaltkalvis.

Kreiptis į autokolonos vir-šininką arba skambinti tele-fonu 5-24-65.

Administracija

Gyventojų žiniai!

Pranešame, kad nuo 5 m. gegužės 29 d. bus neregu-liariai teikiama elektros ene-gija Draugystės, Kolūkiečių, Opansko, Svylurio, Vorutos, Ukmergės, K. Rimšos ir ki-tose šio rajono gatvėse, ry-šium su apšvietimo rekons-trukcija.

Anykščių rajono KJK

Reiškiame nuoširdžius užuojautos žodžius VY-TAUTUI PETKEVICIUI, mūsų mylimam tėveliui.
Kurklių vidurinės mo-kyklos X klasės mo-kiniai ir auklėtoja

JANINAI KRIVICIENEI — Netekus brangiausio žmogaus — mamytės, nuoširdžią užuojautą reiškia
Levaniškio kolūkio Janapolio karvių fer-mos darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame PETRUTĘ VERBICKIENĘ dėl mylimos mamytės mirties.
„Anykščių šilėlio“ kolūkio I-os brigados moterys

Nuoširdžiai užjaučiame gydytoją LEONĄ SIAU-CIULĮ, mūsų mylimai mamytel.
Nervų ligų skyriaus ligoniai

Gydytojui LEONUI SIAUCIULIUI
Mirus mylimai motinai, nuoširdžią užuojautą reiškia
Nervų ligų skyriaus darbuotojai

Gydytojui LEONUI SIAUCIULIUI
Tegu nuoširdūs užuo-jautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, ne-tekus mylimos mamytės.
Anykščių centrinės li-goninės gydytojai

Nuoširdžiai užjaučiame valdytoją pavaduotoją GRIGORIJŲ MEGKOVĄ, jo motinai mirus.
Anykščių rajoninio gamybinio susivieniji-mo administracija ir profsąjunginė organi-zacija

Mirus dūdų orkestro veteranui ANTANUI PET-KEVICIUI, gilaus liūde-sio valandą reiškiame nuoširdžią užuojautą ve-lionio šeimai ir artimle-siams.
Kurklių kolūkio dūdų orkestro muzikantai

Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdi-nama rotacine mašina. Indeksas 87263.
Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.186 Užsak. Nr. 738